

Розділ 6

РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Анна МАРТИРОСЯН

здобувач освіти освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Фаховий коледж економіки, права та інформаційних технологій,
м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: **Оганесян В.С.**
канд. екон. наук, старший викладач кафедри фінансів,
банківської справи, обліку та оподаткування,
Приватний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський податковий інститут»,
м. Кам'янець-Подільський

ВНУТРІШНІ УМОВИ ТА РИЗИКИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Сучасну банківську систему необхідно розглядати як велику динамічну цілеспрямовану відкриту систему, яка характеризується наявністю значної кількості елементів, що виконують різні функції та мають багаторівневу ієрархічну структуру; динамічністю поведінки елементів, підсистем і системи в цілому; наявністю складних взаємозв'язків, включаючи зворотні; нерегулярністю впливу зовнішнього середовища та стохастичністю в поведінці системи, наявністю визначеної процедури прийняття рішень.

Банківська система постійно розвивається, навіть якщо даний процес переривається тимчасовими спадами та регресом, що в першу чергу

пов'язано із відповідними змінами в економічній системі. Рівень розвитку банківської системи безпосередньо залежить від рівня економічних відносин у країні [1, с. 4-5].

Щоб забезпечити фінансову стабільність, потрібна злагоджена робота всіх учасників фінансового ринку: Національного банку, банків, небанківських фінансових установ та інших регуляторів ринку, а також дієва підтримка органів державної влади. Національний банк пропонує державним органам і фінансовим установам свої рекомендації та оприлюднює власні плани і наміри на найближчий час.

Основними викликами для макрофінансової стабільності є необхідність посилення карантину для зменшення захворюваності на COVID-19, а також повільний прогрес співпраці України з МВФ. Водночас економіка доволі швидко відновлюється від наслідків весняних обмежень. Цьому сприяють ситуація на ключових експортних ринках, значні темпи зростання зарплат, а також м'яка монетарна та фіскальна політика. Завдяки зниженню ключової ставки до найнижчого в історії рівня – 6% вартість кредитів для надійних позичальників досягла історичного мінімуму.

Бюджет 2021 року, попри певні доопрацювання, побудований на оптимістичних припущеннях. Через це існує ризик недоотримання доходів (у тому числі в частині перерахування прибутку НБУ), що може потребувати внесення коригувань. Запланований дефіцит державного бюджету у 2021 році є значним: як в абсолютних – 246,6 млрд грн, так і відносних показниках – близько 5.5% ВВП. Спроможність уряду його профінансувати напряму залежатиме від доступу до позик на зовнішніх ринках та позик від МФО. Чистий обсяг запозичень має становити 233,4 млрд грн, з яких 55% – ОВДП. Залучення таких значних ресурсів на внутрішньому ринку малоймовірно без повернення на нього іноземних портфельних інвесторів. НБУ неодноразово наголошував, що не планує вдаватися до непрямого фінансування дефіциту бюджету через

збільшення портфеля урядових цінних паперів.

Високими також є ризики зростання гарантованого державою боргу. В ухваленому бюджеті граничний обсяг надання державних гарантій встановлено в сумі до 88,7 млрд грн. Це більше ніж утричі перевищує ліміт, передбачений Бюджетним кодексом й може призвести до суттєвих витрат за такими зобов'язаннями в наступних бюджетних періодах. Значний дефіцит бюджету другий рік поспіль зумовлений необхідністю підтримання економіки в умовах пандемії. Для цього варто зробити фокус на цільових й відносно невеликих за обсягом програмах підтримки населення та бізнесу – наданні компенсацій МСБ, портфельних гарантій, доступних кредитів за програмою 5-7-9 [2].

На сьогоднішній день стратегія більшості українських банків спрямована на стабілізацію і ефективному розвитку банківської системи, що є необхідною умовою економічного та фінансового зростання країни [3].

Перелік використаних джерел:

1. Коваленко В.В., Коренєва О.Г., Черкашина К.Ф., Крухмаль О.В. Банківська система України [Текст]: монографія. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. 187 с.
2. НБУ: Звіт про фінансову стабільність. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2020-H2.pdf?v=4 (дата звернення: 14.05.2021).
3. Основні виклики для банківської системи України в умовах прояву фінансової кризи. URL: <http://188.190.33.55:7980/jspui/bitstream/123456789/8464/1/РФВ-21-41-43.pdf>.